

Z. Br.

"Architektura okrętów", Witold J. Urbanowicz, Gdynia 1965 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 11/4, 393

1966

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tych uczonych, których nazwiskami nazwano choroby (np. choroba Gravesa), odczynu (np. odczyn Wassermanna), związki chemiczne (np. sól Glaubera) itp.

Książka składa się z 79 życiorysów liczących po 2—3 strony każdy. Są one ułożone chronologicznie począwszy od Hipokratesa (460—370 przed Chr.), a skończywszy na Hansie Reiterze (ur. w 1881 r.). Przy każdym nazwisku jest podany termin, z jakim zostało ono związane (choroba, zabieg, zespół, nazwa anatomiczna). Wszystkie życiorysy są opatrzone portretami.

Wśród omawianych postaci znajdują się dwie polskiego pochodzenia: Józef Franciszek Feliks Babiński (1857—1932) i Maria Curie-Skłodowska (od której nazwiska pochodzi nazwa jednostki aktywności źródła promieniotwórczego — curie). Babiński był synem polskiego emigranta. Urodzony w Paryżu, całe życie spędził we Francji. Był uczniem Charcota i po jego śmierci kierownikiem kliniki neurologicznej Pitié. Nazwisko jego jest związane z odruchem paluchowym występującym w organicznych schorzeniach centralnego układu nerwowego. Objaw ten opisał w 1896 r.¹

Książka nie jest przeładowana szczegółami, a podkreśla jedynie istotniejsze momenty życia omawianych postaci. Jest napisana bardzo dostępnie, łatwym językiem. Bogato ilustrowana, drukowana na dobrym papierze pozostawia bardzo estetyczne wrażenie.

T. O.

Witold J. Urbanowicz, *Architektura okrętów*. Wyd. 2. Wydawnictwo Morskie, Gdynia 1965, ss. 352, ilustr.

O pierwszym wydaniu książki-albumu W. Urbanowicza wzmiankował „Kwartalnik” w nrze 3/1962 (s. 350). Nowe wydanie jest znacznie obszerniejsze (poprzednie miało 238 stron), zawiera też bogatszy i piękniejszy materiał ilustracyjny.

Nastąpiła również zmiana w kompozycji książki. Obecnie cała problematyka historyczna (zajmująca 75 stron) skupiona jest w części 1 książki (*Zarys historii*), która dzieli się na dwa rozdziały. Pierwszy z nich, *Rozwój kształtów okrętu*, w kolejnych podrozdziałach omawia: okręty starożytności, wczesne okręty Północy, okres okrętu jednomasztowego, średniowieczne okręty Południa, okres od karaki do galeonu, okręty baroku, przemiany do połowy XIX w., klipry i nowsze żaglowce, okres parowca kołowego, okres od pojawienia się śrubowców do I wojny światowej, okres międzywojenny.

Rozdział drugi części 1 przedstawia *Rozwój wnętrza okrętowych* (w poprzednim wydaniu ta problematyka historyczna rozrzucona była w kilku miejscach książki). Kolejno autor omówił tu rozwój pomieszczeń załogowych i pasażerskich oraz rozwój architektury wnętrza okrętowych.

Część 1 książki zawiera 85 ilustracji (rozdział pierwszy 46, drugi — 39).

Z. Br.

André Louis Pierre, *Cathédrales de France*. Les Productions de Paris. Paris 1962, ss. 432, ilustr. w tekście 96, na wklejkach 11.

Pięknie wydana książka o *Katedrach francuskich* zainteresować może nie tylko historyka sztuki, ale i historyka techniki. Ukazując bowiem rozwój architektury we Francji począwszy od sztuki Merowingów i Karolingów aż do doskona-

¹ Por. w niniejszym numerze (s. 386) recenzję o zbiorze pism Babińskiego.